

Analýza sociálnych vplyvov

Vplyvy na hospodárenie domácností, prístup k zdrojom, právam, tovarom a službám, sociálnu inklúziu, rovnosť príležitostí a rovnosť žien a mužov a vplyvy na zamestnanosť

(Ak v niektorej z hodnotených oblastí sociálnych vplyvov (bodov 4.1 až 4.4) nebol identifikovaný vplyv, uveďte v príslušnom riadku analýzy poznámku „Bez vplyvu.“)

4.1 Identifikujte, popíšte a kvantifikujte vplyv na hospodárenie domácností a špecifikujte ovplyvnené skupiny domácností, ktoré budú pozitívne/negatívne ovplyvnené.

Vedie návrh k zvýšeniu alebo zníženiu príjmov alebo výdavkov domácností?

Ktoré skupiny domácností/obyvateľstva sú takto ovplyvnené a akým spôsobom?

Sú medzi potenciálne ovplyvnenými skupinami skupiny v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia?

(V prípade vyššieho počtu hodnotených opatrení doplňte podľa potreby do tabuľky pred bod 4.2 ďalšie sekcie - 4.1.1

Pozitívny vplyv/4.1.2 Negatívny vplyv).

a)	4.1.1 Pozitívny vplyv
b)	<p>Predkladaný návrh Občianskeho zákonníka zakladá pozitívny vplyv a predpokladá sa zvýšenie príjmov v domácnostiach pokiaľ ide o tieto okruhy vzťahov/právnej úpravy:</p> <p>Koncept neplatnosti právnych úkonov</p> <ul style="list-style-type: none"> - posilnenie právnej istoty – neplatnosť sa bude skúmať len tam, kde je to nevyhnutné a v súlade s účelom zákona, čo eliminuje drobné formálne chyby ako dôvod neplatnosti; - zníženie zásahov štátu a súdov do súkromnoprávných vzťahov, čo zjednoduší život bežným občanom a podnikateľom; - posilnená ochrana dobromyseľných tretích osôb – napríklad pri kúpe bytu alebo veci nebude musieť kupujúci znášať následky neplatnosti, ktorú nespôsobil. <p>Právne úkony</p> <ul style="list-style-type: none"> - jasné určenie, že aj uznesenie je právnym úkonom; - zavedenie domniek a fikcií pri doručovaní prejavov vôle; - väčší priestor pre elektronickú komunikáciu. <p>Premlčanie</p> <ul style="list-style-type: none"> - zavedenie jednotnej trojročnej premlčacej lehoty; - zavedenie nového inštitútu „dohody o premlčacej lehote“, ktorý reaguje na dynamickosť záväzkových vzťahov a rešpektuje „slobodnú autonómiu účastníkov záväzkových vzťahov“; - zjednotenie občianskoprávneho a obchodnoprávneho režimu; - posilnenie právnej istoty. <p>Zastúpenie</p> <ul style="list-style-type: none"> - zjednotenie a zjednodušenie úpravy; - posilnenie právnej istoty pre občanov pri bežných úkonoch. <p>Ochrana spotrebiteľa</p> <ul style="list-style-type: none"> - zachovanie vysokého štandardu ochrany slabšej strany v súlade s právom EÚ, stabilita pre spotrebiteľov. <p>Fyzické osoby</p> <ul style="list-style-type: none"> - podrobná právna úprava spôsobilosti na právne úkony, ktorý posilní právnu istotu; - zavedenie inštitútu spravovania majetku fyzickej osoby v konaní o obmedzení spôsobilosti na právne úkony; - zavedenie možnosti zmeniť „minulé“ rozhodnutia o pozbavení spôsobilosti na právne úkony; - precíznejšia právna úprava opatrovníctva a explicitné zavedenie inštitútu „vzhladnutia“; - zavedenie inštitútu „predbežného prehlásenia“, v ktorom je fyzická osoba oprávnená pre prípad svojej „nespôsobilosti na právne úkony“ určiť osobu opatrovníka a inštitúty formy, odvolania, zrušenia, neplatnosti predbežného vyhlásenia s tým spojené;

- zavedenie inštitútu „podpory pri rozhodovaní“, ktorý reaguje na potrebu vytvorenia kvalitatívne spôsobilého právneho rámca ochrany znevýhodnených – zraniteľných dospelých osôb.

Právnické osoby

- subsidiárna úprava: minimalizuje zásahy do existujúcich právnych štruktúr, poskytuje jasné pravidlá pre menšie organizácie;
- prechod z priameho na nepriame konanie: zlepšenie profesionalizácie rozhodovania; jasnejšie rozdelenie zodpovednosti;
- určenie typu zastúpenia a fikcia zákona o zastúpení: zvýšená právna istota a jednotný prístup pri sporoch; jasnejšie zodpovednosti;
- štandard kvality výkonu orgánov: zlepšenie riadenia a transparentnosti, zvýšenie dôvery verejnosti;
- súbeh funkcií a pracovnoprávny vzťah konateľa: väčšia flexibilita v zamestnaní a odmeňovaní; zníženie konfliktov medzi osobnou a organizačnou zodpovednosťou;
- nová úprava stretu záujmov: posilnenie etického správania, transparentnosti; zníženie rizika korupcie;
- regulácia nedostatkov rozhodnutí orgánov: väčšia ochrana záujmov členov a tretích strán; jasná možnosť opráv rozhodnutí.

Vecné práva

- *držba a vlastnícke právo:*

- jasnejšie definovanie držby a vlastníctva (konkrétne a zrozumiteľné vymedzenie držiteľa a vlastníckeho práva, rozlíšenie oprávnenej a neoprávnenej držby podporuje právnu istotu pre občanov, , znižuje konflikty pri sporných vlastníckych situáciách);

- ochrana vlastníckeho práva (vlastník má jasné právo na ochranu pred neoprávneným zásahom do jeho vlastníctva; zavedenie súdnej právomoci stanoviť hranice medzi pozemkami pri nejasnostiach znižuje dlhodobé spory a napomáha stabilite vlastníckych vzťahov);

- uľahčenie prevodu vlastníctva (presné vymedzenie spôsobov nadobudnutia vlastníckeho práva, vrátane privlastnenia opustenej hnuteľnej veci a regulácie nálezov, zvyšuje právnu istotu pri prevodoch);

- zohľadnenie zahraničných skúseností (inšpirácia zahraničnými právnymi úpravami môže prispieť k modernejšiemu a funkčnejšiemu právnemu rámcu, čo podporuje efektívnejšie hospodárenie s majetkom a právnou kultúrou);

- *spoluvlastníctvo:*

- jednoduchšie vyporiadanie spoluvlastníctva (možnosť domáhať sa zrušenia spoluvlastníctva na súde poskytuje jasnú cestu riešenia sporov medzi spoluvlastníkmi);

- flexibilita v dohode o odklade zrušenia spoluvlastníctva (spoluvlastníci môžu dohodou oddialiť vyporiadanie, čo umožňuje lepšie plánovanie a adaptáciu na osobné či finančné okolnosti);

- obmedzené vecné práva (vecné bremená, záložné právo, predkupné právo)

- rozšírenie práv vlastníka (možnosť zaťažiť svoju nehnuteľnosť vecným bremenom v prospech inej svojej nehnuteľnej veci zlepšuje efektivitu správy majetku a uľahčuje vlastnícku flexibilitu);

- zabezpečenie budúcich pohľadávok záložným právom (zlepšuje právnu istotu a poskytuje vlastníkom a veriteľom širšie možnosti finančného plánovania);

- predkupné právo s vecno-právnymi účinkami bez scudzovacej zmluvy (zvyšuje právnu flexibilitu a umožňuje vlastníkom uplatniť predkupné právo v širšom kontexte);

Držba a opadané plody stromu alebo kríka

- jasná ochrana držby poskytuje právnu istotu a umožňuje držiteľom brániť svojvoľnému zásahu do ich držby; možnosť domáhať sa ochrany držby súdnou cestou posilňuje právnu spravodlivosť; určenie vlastníctva opadaných plodov stromov alebo kríkov znižuje možné spory medzi susedmi;

Spory o priebeh hranice medzi pozemkami

	<p>- zavedenie konštitutívneho rozhodnutia súdu pre nejasné hranice zvyšuje právnu istotu vlastníkov pozemkov, keďže umožňuje jasne určiť hranice tam, kde objektívne nemožno zistiť ich presný priebeh;</p> <p>- môže znížiť počet dlhých a nákladných sporov medzi susedmi, pretože súdne rozhodnutie poskytuje konečné a záväzné riešenie;</p> <p>- posilňuje ochranu vlastníckeho práva tým, že poskytuje mechanizmus riešenia situácií, ktoré doteraz mohli viesť k právnej neistote a konfliktným situáciám;</p> <p><i>Nadobudnutie vlastníctva k nehnuteľnosti, ktorá nie je evidovaná v katastri</i></p> <p>- upravuje právnu istotu pri zmluvnom prevode nehnuteľností mimo evidencie katastra, čo môže podporiť trh s takými nehnuteľnosťami;</p> <p>- posilňuje právnu ochranu nadobúdateľov vlastníckeho práva, keďže explicitne stanovuje podmienky, za ktorých je nadobudnutie platné;</p> <p>- môže znížiť riziko sporov medzi nadobúdateľom a tretími osobami tým, že poskytuje jasný právny rámec;</p> <p><i>Nadobudnutie vlastníctva k opustenej veci a nálezu</i></p> <p>- zavedenie možnosti nadobudnutia vlastníctva k opustenej veci jasne stanovuje právny titul, čo zvyšuje právnu istotu občanov;</p> <p>- podrobnejšia regulácia nadobudnutia vlastníckeho práva k nálezom môže znížiť konflikty a spory medzi nálezcami a pôvodnými vlastníkmi, keďže sú stanovené presné podmienky;</p> <p>- podporuje zodpovedné nakladanie s nálezmi a opustenými vecami, čo môže mať pozitívny vplyv na komunitnú solidaritu;</p> <p><i>Domnienka správnosti zápisu v katastri nehnuteľností</i></p> <p>- posilňuje právnu istotu dobromyseľných nadobúdateľov tým, že chráni dôveru v úplnosť a správnosť zápisu v katastri nehnuteľností;</p> <p>- zavedenie dvoch spôsobov dobromyseľného nadobúdania (pozitívna a negatívna stránka materiálnej publicity) zvyšuje ochranu účastníkov právnych vzťahov a znižuje riziko sporov;</p> <p>- podporuje dôveru na trhu s nehnuteľnosťami, čo môže mať pozitívny sociálny efekt v podobe vyššej stability vlastníckych vzťahov;</p> <p><i>Spoluvlastníctvo a predkupné právo</i></p> <p>- zjednodušenie koncepcie spoluvlastníctva – návrh neodlišuje medzi podielovým a bezpodielovým spoluvlastníctvom, čo môže znížiť právnu nejasnosť a zjednodušiť právne vzťahy medzi spoluvlastníkmi;</p> <p>- zavedenie možnosti zriadiť predkupné právo s vecno-právnymi účinkami nezávisle od scudzovacej zmluvy poskytuje väčšiu flexibilitu pri právnom usporiadaní vzťahov medzi spoluvlastníkmi;</p> <p>- dohoda o odklade zrušenia spoluvlastníctva umožňuje spoluvlastníkom napláňovať spoločné hospodárenie a predchádzať konfliktom;</p> <p><i>Vecné bremená a záložné právo</i></p> <p>- explicitné zakotvenie práva vlastníka zaťažiť svoju nehnuteľnú vec vecným bremenom v prospech inej svojej nehnuteľnej veci (vlastníckova služobnosť) zvyšuje flexibilitu nakladania s nehnuteľnosťami a podporuje efektívne využívanie majetku;</p> <p>- rozdelenie vecných bremien na služobnosti a reálne bremená prináša väčšiu právnu jasnosť a predvídateľnosť pre vlastníkov, pretože odlišuje povinnosti trpieť alebo sa zdržať (služobnosti) od povinností niečo dávať alebo konať (reálne bremená);</p> <p>- zachovanie existujúcej právnej úpravy záložného práva poskytuje stabilitu a kontinuitu pre právne vzťahy týkajúce sa zabezpečenia pohľadávok;</p> <p>- možnosť vzniku záložného práva na budúcu pohľadávku zvyšuje právnu flexibilitu pri zabezpečovaní obchodných a finančných transakcií;</p> <p><i>Byty, nebytové priestory a neoprávnené stavby</i></p> <p>- výslovné ustanovenie, že vlastníctvo bytov a nebytových priestorov podlieha ustanoveniam o nehnuteľných veciach, prináša právnu jasnosť a zvyšuje predvídateľnosť vlastníckych práv;</p> <p>- zachovanie samostatného postavenia bytov a nebytových priestorov ako predmetu vlastníckeho práva zaručuje kontinuitu a stabilitu právnych vzťahov podľa súčasnej legislatívy;</p> <p>- precizovanie práva na odstránenie neoprávnenej stavby z pozemku zvyšuje právnu istotu vlastníkov a zjednodušuje uplatňovanie ich práv;</p>
--	---

- možnosť ochrany proti vlastníkovi neoprávnenej stavby (namiesto pôvodnej koncepcie voči zriaďovateľovi) znižuje praktické problémy pri vymáhaní nárokov a urýchľuje riešenie sporov;

Inštitút pridruženého spoluvlastníctva

- zavedenie pridruženého spoluvlastníctva umožňuje efektívne a právne jasné užívanie viacerých samostatných nehnuteľných vecí, ktoré tvoria miestne alebo účelovo vymedzený celok;

- zákaz bránenia spoluvlastníkom v účasti na využití veci zabezpečuje spravodlivé a rovnomerné nakladanie s nehnuteľnosťou, čo podporuje spoluprácu a predchádza konfliktom;

- prevod podielu na veci v pridruženom spoluvlastníctve súčasne s prevodom vlastníckeho práva k hlavnej nehnuteľnej veci prináša právnu istotu a znižuje riziko sporných situácií;

- inštitút prispieva k lepšej organizácii a efektívnemu využívaniu majetku, najmä tam, kde je potrebné koordinované užívanie viacerých nehnuteľností;

Záväzkové právo

- zvýšenie právnej istoty – zapracovanie záverov judikatúry a systematizácia následkov porušenia zmlúv sprehladní právny systém, čo občanom umožní ľahšie pochopiť a uplatňovať svoje práva;

- modernizácia a prispôbenie medzinárodným štandardom – zavedenie osvedčených inštitútov z iných právnych poriadkov (napr. zodpovednosť za nepoctivé rokovanie, písomné potvrdenia ústnych zmlúv, kontrola štandardizovaných zmlúv) podporuje transparentnosť a predvídateľnosť právnych vzťahov;

- posilnenie ochrany tretích osôb – jasné pravidlá o postupovaní pohľadávok a zachovaní práv tretích osôb zvyšujú bezpečnosť finančných a obchodných transakcií;

- efektívnejšie riešenie sporov a náhrad škody – explicitná úprava nemajetkových nárokov, zastretého úroku z omeškania a náhrady škody sekundárnym obetiam znižuje právnu neistotu a umožňuje spravodlivé odškodnenie;

- zvýšená flexibilita a autonómia vôle – možnosť vopred sa vzdať nárokov na náhradu škody (s výnimkou úmyselného konania) umožňuje účastníkom lepšie prispôbiť záväzkové vzťahy svojim potrebám;

Zmluvy o prevode vlastníctva (Kúpna zmluva, Spotrebiteľská kúpna zmluva, Zmluva o predaji podniku, Zámenná zmluva, Darovacia zmluva, Zmluva o sponzorstve)

- zjednotenie právnej úpravy – návrh spája rôzne typy kúpnych a iných zmlúv do jedného právneho textu, čo zvyšuje prehľadnosť a právnu istotu pre občanov aj podnikateľov;

- precizovanie súčasnej úpravy – obsahové, formálne a štrukturálne zlepšenia existujúcej právnej úpravy znižujú riziko právnych nejasností a zvyšujú ochranu účastníkov zmluvných vzťahov;

- zachovanie osvedčených právnych postupov – preberanie osvedčených ustanovení z Obchodného zákonníka minimalizuje riziko narušenia zavedených právnych praktík;

- ochrana spotrebiteľov – zachovanie aktuálnej úpravy spotrebiteľskej kúpnej zmluvy umožní adaptáciu účastníkov a zníži právne konflikty pri nových právnych pravidlách;

- podrobnejšia regulácia darovacích zmlúv – zavedenie inštitútov ako určenie účelu darovania, darovanie s príkazom či dôvody zániku darovacieho vzťahu zvyšuje právnu istotu a ochranu slabších účastníkov zmluvy;

- základný rámec pre zmluvu o sponzorstve – vytvára právnu istotu pre sponzorov a sponzorovaných a podporuje transparentnosť vzťahov vo verejnom a športovom sektore;

Zmluvy o prenechaní vecí na užívanie (Nájomná zmluva, Zmluva o ubytovaní, Zmluva o výpožičke, Zmluva o pôžičke, Zmluva o úvere, Licenčná zmluva, Zmluva o poskytovaní digitálneho plnenia)

- zjednotenie a prehľadnosť právnej úpravy (zavedenie nového osobitného typu nájmu budov a ich častí zjednodušuje právnu orientáciu pre

	<p>prenajímateľov aj nájomníkov) a odstránenie zbytočných duplikácií prispieva k právnej istote);</p> <ul style="list-style-type: none"> - flexibilita a modernizácia (zavedenie inflačnej doložky, prednájomného práva, peňažnej zábezpeky a režimu modernizácie budov reflektuje reálne potreby praxe a podporuje udržateľnosť bývania; umožňuje účinnejšie spravovať nájomné vzťahy v súlade s aktuálnou ekonomickou situáciou); - zrovnoprávnenie rôznych foriem bývania (rozšírenie pojmu nájmu bytu aj na nájom domu alebo iných priestorov umožňuje rovnakú právnu ochranu pre rôzne typy nájomného bývania); - precizovanie zmlúv o ubytovaní a výpožičke zlepšuje zrozumiteľnosť a aplikáciu týchto zmlúv v praxi, tým sa zníži riziko sporov a právnych nejasností pri každodenných právnych vzťahoch medzi jednotlivcami, študentmi, zamestnávateľmi a inými stranami; - posilnenie dôvery občanov v právny systém a zvýšenie právneho vedomia v bežných situáciách; - integrácia licenčných zmlúv do jedného kódexu zvyšuje dostupnosť a predvídateľnosť právnych predpisov týkajúcich sa výkonu práv z duševného vlastníctva (napr. autorské práva, patenty, dizajny); - zjednodušenie právneho prostredia podporí tvorivosť, inovácie, startupy a podnikateľské prostredie, zároveň môže prispieť k lepšiemu uplatňovaniu práv autorov a vynálezcov;- zmluva o poskytovaní digitálneho plnenia zostáva bez vecných zmien, čo poskytuje stabilitu pre podnikateľov aj spotrebiteľov pôsobiacich v digitálnom priestore; - udržiava sa ochrana spotrebiteľov pri nákupe digitálnych služieb (napr. streamovanie, cloudové služby), čo je dôležité pre každodenný digitálny život domácností; <p><i>Zmluvy o konaní alebo o výsledku konania [Obstarávateľské zmluvy (Príkazná zmluva, Sprostredkovateľská zmluva, Komisionárska zmluva, Zmluva o obchodnom zastúpení); Zmluva o poskytovaní služieb cestovného ruchu (Zmluva o preprave osôb a vecí, Zmluva o preprave vecí, Zasielateľská zmluva, Zmluva o prevádzke dopravného prostriedku). Zmluva o úschove, Zmluva o účte, Jednorazový vklad, Zmluva o inkase, Zmluva o akreditíve, Zmluva o diele, Pracovná zmluva (upravuje osobitný predpis), Zmluva o spoločenstve, Zmluva o tichom spoločenstve, Zmluva o franšíze]</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - zjednotenie a zrozumiteľnosť právneho prostredia <p>zjednotenie úpravy úschovy a skladovania znižuje duplicitu medzi Občianskym a Obchodným zákonníkom; prínosom je prehľadnejšia právna úprava, ktorá uľahčuje bežným občanom aj podnikateľom orientáciu; zrušenie dualizmu pri zmluve o diele znižuje právnu neistotu a eliminuje nutnosť posudzovať, či ide o občianskoprávny alebo obchodnoprávny vzťah.</p> <ul style="list-style-type: none"> - zavedenie právnej úpravy doteraz neupravených zmlúv, napr. zmluva o franšíze bola doteraz právne neregulovaná, jej zavedenie poskytuje jasné rámce pre podnikateľov, najmä v oblasti malého a stredného podnikania; zmluva o spoločenstve (namiesto zmluvy o združení) môže poskytnúť flexibilnejší rámec pre rôzne formy spolupráce medzi osobami a subjektmi mimo formálnych korporácií; - posilnenie ochrany cestujúcich prostredníctvom prepracovania zmluvy o preprave osôb - vnáša väčšiu ochranu pre spotrebiteľov, najmä pokiaľ ide o zodpovednosť dopravcu za škodu na zdraví – tú nemožno v zásade vylúčiť ani obmedziť, tým sa zvyšuje právna ochrana bežných cestujúcich; zavedenie hierarchie zodpovednosti (1. zdravie, 2. batožina, 3. oneskorenie) je prehľadné a reflektuje skutočné priority cestujúcich; - praktické zosúladenie s realitou služieb zmluva o poskytovaní služieb cestovného ruchu odkazuje na osobitný zákon, čo zabezpečuje kompatibilitu s existujúcou spotrebiteľskou ochranou (napr. balíky zájazdov, cestovné kancelárie); tento krok potvrdzuje, že poskytovanie služieb cestovného ruchu je spotrebiteľským a súkromnoprávnym vzťahom. <p><i>Odvážne zmluvy [Poistná zmluva, Zaopatrovacie zmluvy (Zmluva o zaopatrovacej rente a Zmluva o zaopatrení osoby), Stávka, hra a žreb]</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - ide o reakciu na reálne spoločenské potreby (zaopatrenie osôb); zavedenie zmluvy o zaopatrení osoby ako nového zmluvného typu reflektuje
--	--

potreby starnúcej populácie a viacgeneračného spolužitia; nahrádza zložitý systém kombinovaných právnych úkonov (predaj + vecné bremeno + osobná starostlivosť) jednou komplexnou zmluvou; ide o jednoduchší právny nástroj pre seniorov a ich rodiny a vyššiu právnu istotu pre obe strany, ako aj zníženie rizika zneužívania zraniteľných osôb;

- terminologická a vecná precizácia (zaopatrovacia renta); zavedenie pojmu „renta“ namiesto „dôchodok“ jednoznačne odlišuje zmluvný vzťah od štátom poskytovaných sociálnych dávok, čím sa dosiahne vyššia zrozumiteľnosť a transparentnosť pre občanov, najmä pri riešení medziľudských záväzkov;
- v súčasnosti nedostatočne upravené naturálne záväzky (napr. stávky) získavajú jasnejšiu právnu definíciu a pravidlá; ide o vyššiu právnu ochranu osôb zapojených do hier či stávok, najmä pri riešení sporov v oblasti hazardu a súťaží;

Záväzky z právnych úkonov jednej osoby (Verejný príslub (na uzavretie zmluvy, odmenu, cenu), Sľub odškodnenia)

- zjednotenie a zjednodušenie právneho prostredia; zlúčenie doterajšej právnej úpravy z Občianskeho a Obchodného zákonníka do jedného základného kódexu eliminuje duplicitu a znižuje riziko nejednotného výkladu; jednoduchšia orientácia pre bežných občanov, podnikateľov aj právnikov; zníženie transakčných nákladov a právnej neistoty;
- podpora dobrovoľného plnenia a spoločenskej dôvery; jasné pravidlá pre verejný príslub odmeny či ceny môžu motivovať jednotlivcov k užitočnej aktivite (napr. nález strateného predmetu, výskum, inovácia); podporuje občiansku angažovanosť, kreativitu a aktívne zapojenie sa do verejných alebo komunitných projektov;
- posilnenie právnej ochrany v prípade sľubu odškodnenia; zakotvenie sľubu odškodnenia v civilnom kódexe poskytuje jasné pravidlá pre situácie, keď niekto dobrovoľne preberá zodpovednosť za škodu spôsobenú iným; zvyšuje právnu istotu a podporuje férové riešenie sporov, napríklad pri zmluvách medzi blízkymi osobami alebo v obchodných vzťahoch;

Dedičské právo

Dedičská zmluva

- posilnenie autonómie vôle poručiťľa; možnosť riešiť zložité životné situácie (zaopatrenie, renta); väčšia právna istota oproti závetu, keďže ide o zmluvný záväzok;

Odkaz a príkaz

- možnosť odkázať veci aj subjektom mimo okruhu dedičov (nadácie, kultúrne inštitúcie); flexibilita pri usporiadaní majetkových vzťahov; príkaz umožňuje poručiťľovi usmerniť správanie dediča (môže mať morálny alebo hodnotový rozmer);

Správca dedičstva a Vykonávateľ poslednej vôle

- zabezpečenie riadnej správy majetku do ukončenia dedičského konania; možnosť ochrániť hodnotu majetku a zabrániť jeho poškodeniu alebo strate; posilnenie právnej istoty veriteľov a dedičov;

- vykonávateľ poslednej vôle zabezpečuje ochranu platných právnych úkonov poručiťľa a dbá na výkon poslednej vôle;

Dedičské skupiny

- rozšírenie okruhu dedičov znižuje prípady odúmrti (prípadnutia majetku štátu); posilnenie rodinných väzieb tým, že dedí širší okruh príbuzných; väčšia spravodlivosť v rámci rodinných vzťahov;

Povinné podiely

- väčšia sloboda poručiťľa pri nakladaní s majetkom; zníženie povinných podielov môže uľahčiť realizáciu závetov a odkazov; zavedenie individuálneho prístupu je spravodlivejšie (nárok má len konkrétny potomok);

Skrátenie povinného dedičského podielu

- u maloletého potomka zo 100 % dedičského podielu zo zákona na 3/4 a u plnoletého potomka z 50 % na 1/4

Uvádzame príklady výpočtu dedičského podielu pri úprave podielov:

		<p>- maloletý potomok: pôvodný podiel 100 % → nový podiel 3/4 (75 %)</p> <p>- plnoletý potomok: pôvodný podiel 50 % → nový podiel 1/4 (25 %)</p> <p>Výpočty:</p> <p>1. maloletý potomok</p> <p>- dedí 10 000 €: $10\,000 \times 75\% = 7\,500\text{ €}$</p> <p>- dedí 50 000 €: $50\,000 \times 75\% = 37\,500\text{ €}$</p> <p>2. plnoletý potomok</p> <p>- dedí 10 000 €: $10\,000 \times 25\% = 2\,500\text{ €}$</p> <p>- dedí 50 000 €: $50\,000 \times 25\% = 12\,500\text{ €}$</p> <p>Pozitívne vplyvy:</p> <p>- väčšia flexibilita pri rozdeľovaní dedičstva;</p> <p>- ochrana záujmov iných dedičov;</p> <p>- zníženie potenciálnych konfliktov medzi dedičmi;</p> <p>- možnosť efektívnejšieho využitia dedičstva;</p> <p>Zodpovednosť dedičov za pozostalostné dlhy</p> <p>- zachovanie tradičného modelu (delená zodpovednosť) podporuje právnu istotu; posilnenie postavenia veriteľov (prednostné uspokojenie, ručenie pri vyrovňavacom doplatku); zníženie rizika zneužívania zo strany dedičov, ktorí by sa inak vyhýbali záväzkom;</p> <p>Vyporiadanie dedičstva</p> <p>- zachovanie výhod spoluvlastníctva pre väčšinu prípadov; možnosť autoritatívneho vyporiadania dedičstva pri komplikovaných prípadoch; zníženie počtu následných súdnych sporov o zrušenie spoluvlastníctva.</p>
c)	Špecifikujte ovplyvnené skupiny:	občania, spotrebiteľia, podnikatelia, súdy
d)	Kvantifikujte rast príjmov alebo pokles výdavkov za jednotlivé ovplyvnené skupiny domácností / skupiny jednotlivcov a počet obyvateľstva/domácností ovplyvnených predkladaným návrhom.	
e)	- priemerný rast príjmov/ pokles výdavkov v skupine v eurách a/alebo v % / obdobie: - veľkosť skupiny (počet obyvateľov):	Nemožno kvantifikovať.
f)	Dôvod chýbajúcej kvantifikácie:	Predpokladaný rast príjmov alebo pokles výdavkov za jednotlivé ovplyvnené skupiny nie je možné kvantifikovať, nakoľko neexistujú relevantné údaje, na základe ktorých by bolo možné takúto kvantifikáciu vykonať, a tieto údaje nie je možné ani získať z existujúcich informačných systémov, a to vzhľadom na rôznorodosť budúcich právnych vzťahov a konaní všetkého druhu – nie je možné predpokladať množstvo takýchto vzťahov a konaní ani kvantifikovať ich dopady na domácnosti/skupiny jednotlivcov.
g)	4.1.1.1 Z toho pozitívny vplyv na skupiny v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia (V prípade významných vplyvov na príjmy alebo výdavky domácností v riziku chudoby, identifikujte a kvantifikujte pozitívny vplyv na chudobu obyvateľstva (napr. znížovanie miery rizika chudoby, priemerný rast príjmov/ pokles výdavkov v skupine)	
h)	Popíšte opatrenie a jeho vplyv na hospodárenie domácností s uvedením, či ide o zvýšenie príjmov alebo zníženie výdavkov:	Opatrenia, ktoré by mali vplyv na hospodárenie skupiny v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia a ich domácnosti nie je možné kvantifikovať, nakoľko neexistujú relevantné údaje, na základe ktorých by bolo možné takúto kvantifikáciu vykonať, a tieto údaje nie je možné ani získať z existujúcich informačných systémov, a to vzhľadom na rôznorodosť budúcich právnych vzťahov a konaní všetkého druhu – nie je možné predpokladať množstvo takýchto vzťahov a konaní ani kvantifikovať ich dopady na skupiny v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia.
i)	Špecifikujte ovplyvnené skupiny:	Nemožno kvantifikovať.

j)	Kvantifikujte rast príjmov alebo pokles výdavkov za jednotlivé ovplyvnené skupiny domácností / skupiny jednotlivcov a počet obyvateľstva/domácností ovplyvnených predkladaným návrhom.	
k)	- priemerný rast príjmov/ pokles výdavkov v skupine v eurách a/alebo v % / obdobie: - veľkosť skupiny (počet obyvateľov):	Nemožno kvantifikovať.
l)	Dôvod chýbajúcej kvantifikácie:	Predpokladaný rast príjmov alebo pokles výdavkov za jednotlivé ovplyvnené skupiny nie je možné kvantifikovať, nakoľko neexistujú relevantné údaje, na základe ktorých by bolo možné takúto kvantifikáciu vykonať, a tieto údaje nie je možné ani získať z existujúcich informačných systémov, a to vzhľadom na rôznorodosť budúcich právnych vzťahov a konaní všetkého druhu – nie je možné predpokladať množstvo takýchto vzťahov a konaní ani kvantifikovať ich dopady na domácnosti/skupiny jednotlivcov.
a)	4.1.2 Negatívny vplyv	
b)	Popíšte opatrenie a jeho vplyv na hospodárenie domácností s uvedením, či ide o zníženie príjmov alebo zvýšenie výdavkov:	<p>Predkladaný návrh Občianskeho zákonníka zakladá negatívny vplyv a predpokladá sa zníženie príjmov v domácnostiach, ktoré súvisí predovšetkým s nasledovnými skutočnosťami:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prijatie nového, komplexného, precizovaného právneho predpisu súkromného práva, ktorý má dosah na každého obyvateľa Slovenskej republiky je nevyhnutne spojený s potrebou oboznámenia sa s novou právnou úpravou prípadne so zvýšenou potrebou právneho poradenstva; - napr. komplexnosť a náročnosť právnej úpravy - rozsiahla a podrobná regulácia vlastníctva a držby môže byť pre občanov zložitá na pochopenie, najmä pre laikov, čo môže viesť k nevedomému porušovaniu práv; - nevyhnutne existuje riziko sporov pri výklade nových ustanovení (zavedenie nových konštrukcií, ako napr. konštitutívne stanovenie hraníc medzi pozemkami, môže v praxi viesť k dočasnej neistote a sporným rozhodnutiam súdov; rozlíšenie sporov podľa objektívnej zistiteľnosti hranice môže vyvolať diskusie a nejednotnú prax v súdnych rozhodnutiach); - komplexnosť, prepracovanosť a precíznosť právnej úpravy záväzkového práva môže byť pre bežných občanov a malé subjekty náročná na oboznámenie sa s ňou a prípadné pochopenie, čo potencionálne môže zvýšiť potrebu právneho poradenstva; - adaptácia na nové pravidlá – bežní občania, vrátane spotrebiteľov a podnikatelia budú musieť venovať čas a prípadne (nie nevyhnutne) zdroje adaptácii na zmeny, aj keď sú čiastočne prevzaté z existujúcej právnej úpravy; - zrušenie bytových náhrad (odstránenie inštitútu bytových náhrad môže negatívne ovplyvniť osoby, ktoré sú v existenčne zraniteľnej situácii (napr. osamelé matky, dôchodcovia); - terminológia a pojmológia – v jednotlivých záväzkových inštitútoch dochádza aj k (nie častým) zmenám terminológie, zavádzajú sa nové pojmy súvisiace s novými inštitútmi, pričom uvedené je spôsobilé v v počiatkoch spôsobiť výkladové nejasnosti alebo problémy pri aplikácii práva, kým sa ustáli judikatúra a prax, čo je však s prijatím novej právnej úpravy spojené nevyhnutné vždy; - štandard ochrany spotrebiteľa samozrejme ostáva zachovaný a rovnako tak v zmysle princípov nového Občianskeho zákonníka (princíp osobitnej právnej ochrany) je poskytovaná ochrana aj ďalším „zraniteľným“ osobám; <p>Osobitne je možné poukázať na možný negatívny vplyv spôsobený právnou úpravou, ktorá rozširuje okruh oprávnených osôb požadovať nemajetkovú ujmu v prípade smrti blízkej osoby, prípadne aj v prípade navrhovanej úpravy zodpovednosti za škodu spôsobenej zamestnancom, kde sa zavádza jeho solidárna zodpovednosť so zamestnávateľom, avšak len v prípade úmyselného alebo hrubo neobstarlivosťného konania a len do výšky mzdy podľa predpisov pracovného práva.</p>

		<p>V rámci právnej úpravy spoločného imania manželov síce obsahovo ostáva status quo, avšak sa zavádza zmluva o spoločnom imaní, ktorá musí mať formu notárskej zápisnice a účinnosť nadobúda dňom registrácie v notárskom centrálnom registri modifikácií spoločného imania manželov, s čím samozrejme budú spojené nevyhnutné náklady v prípade, ak manželia túto možnosť využijú. To rovnako platí aj v prípade tzv. poverenia na výlučnú správu časti alebo celého spoločného imania a jeho odvolanie.</p> <p>V rámci dedičského práva dochádza k posilneniu autonómie vôle poručiťľa, čo v mnohých prípadoch môže viesť k nespokojnosti dedičov, avšak bez relevantných dôvodov, čo už v súčasnosti platí rovnako;</p> <ul style="list-style-type: none"> - dochádza k zníženiu povinného (zákonného) dedičského podielu neopomenuteľného dediča - u maloletého potomka zo 100 % dedičského podielu zo zákona na 3/4 a u plnoletého potomka z 50 % na 1/4 <p>Uvádzame príklady výpočtu dedičského podielu pri úprave podielov:</p> <ul style="list-style-type: none"> - maloletý potomok: pôvodný podiel 100 % → nový podiel 3/4 (75 %) - plnoletý potomok: pôvodný podiel 50 % → nový podiel 1/4 (25 %) <p>Výpočty:</p> <p>1. maloletý potomok</p> <ul style="list-style-type: none"> - dedí 10 000 €: $10\,000 \times 75\% = 7\,500\text{ €}$ - dedí 50 000 €: $50\,000 \times 75\% = 37\,500\text{ €}$ <p>2. plnoletý potomok</p> <ul style="list-style-type: none"> - dedí 10 000 €: $10\,000 \times 25\% = 2\,500\text{ €}$ - dedí 50 000 €: $50\,000 \times 25\% = 12\,500\text{ €}$
	Špecifikujte ovplyvnené skupiny:	občania, spotrebiteľia, podnikatelia, súdy
d)	Kvantifikujte pokles príjmov alebo rast výdavkov za jednotlivé ovplyvnené skupiny domácností / skupiny jednotlivcov a počet obyvateľstva/domácností ovplyvnených predkladaným návrhom.	
e)	- priemerný pokles príjmov/ rast výdavkov v skupine v eurách a/alebo v % / obdobie: - veľkosť skupiny (počet obyvateľov):	Nemožno kvantifikovať.
f)	Dôvod chýbajúcej kvantifikácie:	Predpokladaný pokles príjmov alebo rast výdavkov za jednotlivé ovplyvnené skupiny nie je možné kvantifikovať, nakoľko neexistujú relevantné údaje, na základe ktorých by bolo možné takúto kvantifikáciu vykonať, a tieto údaje nie je možné ani získať z existujúcich informačných systémov, a to vzhľadom na rôznorodosť budúcich právnych vzťahov a konaní všetkého druhu – nie je možné predpokladať množstvo takýchto vzťahov a konaní ani kvantifikovať ich dopady na domácnosti/skupiny jednotlivcov.
g)	4.1.2.1 Z toho negatívny vplyv na skupiny v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia (V prípade významných vplyvov na príjmy alebo výdavky domácností v riziku chudoby, identifikujte a kvantifikujte negatívny vplyv na chudobu obyvateľstva (napr. zvyšovanie miery rizika chudoby, priemerný pokles príjmov/ rast výdavkov v skupine))	
h)	Popíšte opatrenie a jeho vplyv na hospodárenie domácností s uvedením, či ide o zníženie príjmov alebo zvýšenie výdavkov:	Opatrenia, ktoré by mali vplyv na hospodárenie skupiny v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia a ich domácnosti nie je možné kvantifikovať, nakoľko neexistujú relevantné údaje, na základe ktorých by bolo možné takúto kvantifikáciu vykonať, a tieto údaje nie je možné ani získať z existujúcich informačných systémov, a to vzhľadom na rôznorodosť budúcich právnych vzťahov a konaní všetkého druhu – nie je možné predpokladať množstvo takýchto vzťahov a konaní ani kvantifikovať ich dopady na skupiny v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia.
i)	Špecifikujte ovplyvnené skupiny:	Nemožno kvantifikovať.

j)	Kvantifikujte pokles príjmov alebo rast výdavkov za jednotlivé ovplyvnené skupiny domácností / skupiny jednotlivcov a počet obyvateľstva/domácností ovplyvnených predkladaným návrhom.	
k)	- priemerný pokles príjmov/ rast výdavkov v skupine v eurách a/alebo v % / obdobie:	Nemožno kvantifikovať.
	- veľkosť skupiny (počet obyvateľov):	
l)	Dôvod chýbajúcej kvantifikácie:	Predpokladaný pokles príjmov alebo rast výdavkov za jednotlivé ovplyvnené skupiny nie je možné kvantifikovať, nakoľko neexistujú relevantné údaje, na základe ktorých by bolo možné takúto kvantifikáciu vykonať, a tieto údaje nie je možné ani získať z existujúcich informačných systémov, a to vzhľadom na rôznorodosť budúcich právnych vzťahov a konaní všetkého druhu – nie je možné predpokladať množstvo takýchto vzťahov a konaní ani kvantifikovať ich dopady na domácnosti/skupiny jednotlivcov.

4.2 Identifikujte, popíšte a kvantifikujte vplyvy na prístup k zdrojom, právam, tovarom a službám u jednotlivých ovplyvnených skupín obyvateľstva a vplyv na sociálnu inklúziu.

Má návrh vplyv na prístup k zdrojom, právam, tovarom a službám?

Popíšte hodnotené opatrenie, špecifikujte ovplyvnené skupiny obyvateľstva a charakter zmeny v prístupnosti s ohľadom na dostupnosť finančnú, geografickú, kvalitu, organizovanie a pod. Uveďte veľkosť jednotlivých ovplyvnených skupín.

<p>a)</p> <p>Rozumie sa najmä na prístup k:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sociálnej ochrane, sociálno-právnej ochrane, sociálnym službám (vrátane služieb starostlivosti o deti, starších ľudí a ľudí so zdravotným postihnutím), - kvalitatívnej práci, ochrane zdravia, dôstojnosti a bezpečnosti pri práci pre zamestnancov a existujúcim zamestnaneckým právam, - pomoci pri úhrade výdavkov súvisiacich so zdravotným postihnutím, - zamestnaní, na trh práce (napr. uľahčenie zosúladenia rodinných a pracovných povinností, služby zamestnanosti), k školeniam, odbornému vzdelávaniu a príprave na trh práce, - zdravotnej starostlivosti vrátane cenovo dostupných pomôcok pre občanov so zdravotným postihnutím, - k formálnemu i neformálnemu vzdelávaniu a celoživotnému vzdelávaniu, - bývaní a súvisiacim základným komunálnym službám, - doprave, - ďalším službám najmä službám všeobecného záujmu a tovarom, - spravodlivosti, právnej ochrane, právnym službám, - informáciám, - k iným právam (napr. politickým). 	<p>Predkladaný návrh zákona môže zakladať pozitívny aj negatívny vplyv na prístup k právam aj službám a vplyv na sociálnu inklúziu, ktorý však nie je možné kvantifikovať, nakoľko neexistujú relevantné údaje, na základe ktorých by bolo možné takúto kvantifikáciu vykonať, a tieto údaje nie je možné ani získať z existujúcich informačných systémov, a to vzhľadom na rôznorodosť budúcich právnych vzťahov a konaní všetkého druhu – nie je možné predpokladať množstvo takýchto vzťahov a konaní ani kvantifikovať ich dopady na domácnosti/skupiny jednotlivcov.</p> <p>Príkladom však uvádzame napr. tieto vplyvy na prístup k právam aj službám:</p> <p>Posilnenie práv</p> <p>Fyzické osoby</p> <ul style="list-style-type: none"> - rovnosť pred zákonom – každá fyzická osoba má od narodenia rovnakú spôsobilosť na práva a povinnosti – posilňuje sa zásada právnej rovnosti a ľudskej dôstojnosti; - ochrana počatého dieťaťa – podmienená spôsobilosť na práva a povinnosti (napr. právo dediť) zvyšuje sociálnu a právnu ochranu rodiny; - jasnejšia úprava pri smrti – pravidlá pre určenie smrti a jej okamihu (napr. pri hromadných nehodách) prispievajú k právnej istote v dedičských konaniach; - možnosť priznať plnú spôsobilosť aj pred 18. rokom – rieši prípady, keď úradné záznamy chýbajú, alebo keď mladý človek (od 16 rokov) reálne potrebuje konať samostatne – pozitívny dopad na zraniteľné skupiny (napr. osoby bez matričných dokladov, migranti); - priebežné preskúvanie obmedzenia spôsobilosti – ochrana práv osôb so zdravotným postihnutím a seniorov, aby nedochádzalo k dlhodobému neodôvodnenému zásahu do ich právnej autonómie; - ochrana obydľia a domácnosti – posilnenie súkromia a rodinného života, zosúladenie s ľudskoprávnymi štandardmi (napr. Európsky dohovor o ľudských právach); <p><i>Dopad na špecifické skupiny:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - deti a mládež – posilnená ochrana práv počatého dieťaťa, zároveň možnosť skôr získať plnú spôsobilosť na právne úkony; - seniori – častejšie dotknutí konaniami o obmedzení spôsobilosti, zavádza sa lepší systém pravidelného preskúvania; - osoby so zdravotným postihnutím – väčšia flexibilita pri priznávaní či obmedzovaní spôsobilosti; pozitívny dopad, ak sa aplikuje v duchu ochrany ich práv; - rodiny a domácnosti – jasná definícia obydľia a domácnosti podporuje právnu istotu napr. pri dedičstve, majetkových sporoch, nájme; - migranti/osoby bez matrikových dokladov – možnosť súdne určiť vek a tým aj spôsobilosť – zlepšenie ich právneho postavenia; - návrh nového Občianskeho zákonníka zlepšuje postavenie osôb, chráni ich práva tak v osobnostnej, ako aj majetkovej rovine. <p>Ochrana dospelých fyzických osôb</p> <ul style="list-style-type: none"> - podporované rozhodovanie – umožňuje osobám s obmedzeniami zachovať autonómiu a samostatne prijímať rozhodnutia; - voľba podpory a rozsah oprávnení – osoba si môže vybrať podporovateľa a určiť jeho kompetencie, čo posilňuje dôveru vo vlastné rozhodnutia;
---	--

		<ul style="list-style-type: none"> - zaopatrovacie plnomocenstvo – umožňuje pripraviť opatrenia pre prípad zhoršenia zdravotného stavu bez nutnosti okamžitého zásahu súdu; - subsidiárne ustanovenie opatrovníka – opatrovníka možno ustanoviť až ako ultima ratio, minimalizuje sa zásah do autonómie dospelých osôb; - evidencia v Centrálnom notárskom registri listín – zlepšuje informovanosť a predchádza konfliktom medzi rôznymi formami podpory; <p><i>Dopad na špecifické skupiny</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - starší občania a osoby so zdravotným postihnutím – posilnenie právnej istoty a autonómie; flexibilita minimalizuje nadmerný zásah do práv; - rodiny a opatrovatelia – jasná regulácia podporovaného rozhodovania a plnomocenstiev uľahčuje koordináciu; - zraniteľné osoby v rizikových situáciách – systém umožní pripraviť nástroje podpory vopred a predchádzať komplikáciám; <p>V súvislosti so zavedením nových inštitútov, napr. podporované rozhodovanie, predbežné vyhlásenie a pod. je možný predpoklad zvýšenej administratívnej záťaže spojenej napr. s registráciou podpory a plnomocenstiev, avšak uvedené je nevyhnutné pre zabezpečenie čistoty údajov a s tým spojenej právnej istoty.</p>
b)	<p><i>Má návrh významný vplyv na niektorú zo zraniteľných skupín obyvateľstva alebo skupín v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia?</i></p> <p><i>Špecifikujte ovplyvnené skupiny v riziku chudoby a sociálneho vylúčenia a popíšte vplyv na ne. Je tento vplyv väčší ako vplyv na iné skupiny či subjekty? Uveďte veľkosť jednotlivých ovplyvnených skupín.</i></p>	
c)	<p><i>Zraniteľné skupiny alebo skupiny v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia sú napr.:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - domácnosti s nízkym príjmom (napr. žijúce iba zo sociálnych príjmov, alebo z príjmov pod hranicou rizika chudoby, alebo s príjmom pod životným minimom, alebo patriace medzi 25% domácností s najnižším príjmom), - nezamestnaní, najmä dlhodobo nezamestnaní, mladí nezamestnaní a nezamestnaní nad 50 rokov, - deti (0 – 17), - mladí ľudia (18 – 25 rokov), - starší ľudia, napr. ľudia vo veku nad 65 rokov alebo dôchodcovia, - ľudia so zdravotným postihnutím, - marginalizované rómske komunity - domácnosti s 3 a viac deťmi, - jednorodičovské domácnosti s deťmi (neúplné rodiny, ktoré tvoria najmä osamelé matky s deťmi), - prislušníci tretích krajín, azyľanti, žiadatelia o azyl, - iné zraniteľné skupiny, ako sú napr. bezdomovci, ľudia opúšťajúci detské domovy alebo iné inštitucionálne zariadenia 	<p>Predkladaný návrh zákona môže zakladať pozitívny vplyv na prístup k právam aj službám pre niektoré zo zraniteľných skupín obyvateľstva alebo skupín v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia, a vplyv na sociálnu inklúziu, ktoré však nie je možné kvantifikovať, nakoľko neexistujú relevantné údaje, na základe ktorých by bolo možné takúto kvantifikáciu vykonať, a tieto údaje nie je možné ani získať z existujúcich informačných systémov, a to vzhľadom na rôznorodosť budúcich právnych vzťahov a konaní všetkého druhu – nie je možné predpokladať množstvo takýchto vzťahov a konaní ani kvantifikovať ich dopady na domácnosti/skupiny jednotlivcov.</p> <p>Príkladmo však uvádzame napr. tieto pozitívne vplyvy na prístup k právam aj službám:</p> <p><i>Dopad na špecifické skupiny</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Deti a mládež – posilnená ochrana práv počatého dieťaťa, zároveň možnosť skôr získať plnú spôsobilosť na právne úkony; možnosť priznať plnú spôsobilosť aj pred 18. rokom – rieši prípady, keď úradné záznamy chýbajú, alebo keď mladý človek (od 16 rokov) reálne potrebuje konať samostatne – pozitívny dopad na zraniteľné skupiny (napr. osoby bez matričných dokladov, migranti); - Seniori a osoby so zdravotným postihnutím – posilnenie právnej istoty a autonómie; flexibilita minimalizuje nadmerný zásah do práv; uvedená skupina je častejšie dotknutá konaniami o obmedzení spôsobilosti, zavádza sa lepší systém pravidelného preskúmania (napr. obmedzenia spôsobilosti – aby nedochádzalo k dlhodobému neodôvodnenému zásahu do ich právnej autonómie); - Rodiny a domácnosti – jasná definícia obydlija a domácnosti podporuje právnu istotu napr. pri dedičstve, majetkových sporoch, nájme; - Rodiny a opatrovatelia – jasná regulácia podporovaného rozhodovania a plnomocenstiev uľahčuje koordináciu; - Migranti / osoby bez matričných dokladov – možnosť súdne určiť vek a tým aj spôsobilosť → zlepšenie ich právneho postavenia.

4.3 Identifikujte a popíšte vplyv na rovnosť príležitostí. Identifikujte, popíšte a kvantifikujte vplyv na rovnosť žien a mužov.	
a)	4.3.1 <i>Dodržiava návrh povinnosť rovnakého zaobchádzania so skupinami alebo jednotlivcami na základe pohlavia, rasy, etnicity, náboženstva alebo viery, zdravotného postihnutia, veku, sexuálnej orientácie alebo iného statusu? Mohol by viesť k nepriamej diskriminácii niektorých skupín obyvateľstva? Ak áno, ktoré skupiny sú takto ovplyvnené a akým spôsobom?</i>
b)	Predkladaný návrh zákona dôsledne rešpektuje rovnosť príležitostí, povinnosť rovnakého zaobchádzania so skupinami alebo jednotlivcami na základe pohlavia, rasy, etnicity, náboženstva alebo viery, zdravotného postihnutia, veku a sexuálnej orientácie alebo iného statusu a zákaz diskriminácie.
c)	4.3.2 <i>Môže návrh viesť k zväčšovaniu nerovností medzi ženami a mužmi? Podporuje návrh rovnosť príležitostí? Má návrh odlišný vplyv na ženy a mužov? Popíšte vplyvy.</i>
d)	<i>Popíšte riziká návrhu, ktoré môžu viesť k zväčšovaniu nerovností:</i> Návrh zákona nepredpokladá vplyv v tejto oblasti.
e)	<i>Popíšte pozitívne vplyvy návrhu na dosahovanie rovnosti žien a mužov, rovnosti príležitostí žien a mužov, prípadne vplyvy na ženy a mužov, ak sú odlišné:</i> Návrh zákona nepredpokladá vplyv v tejto oblasti.
f)	<i>Má návrh významné vplyvy na niektorú zo zraniteľných skupín obyvateľstva? Ak áno, aké? Akým spôsobom? Zraniteľnou skupinou obyvateľstva sa rozumejú najmä ženy ohrozené viacnásobnou diskrimináciou, tehotné matky, seniorky, ženy patriace do marginalizovaných skupín obyvateľstva, migrantky, ženy a dievčatá so zdravotným postihnutím, obeť násilia a pod.</i> Návrh zákona nepredpokladá vplyv v tejto oblasti.
g)	<i>Pri identifikovaní vplyvov na rovnosť žien a mužov treba vziať do úvahy existujúce rozdiely medzi ženami a mužmi, ktoré sú relevantné k danej politike. Podpora rovnosti žien a mužov nespočíva len v odstraňovaní obmedzení a bariér pre plnohodnotnú účasť na ekonomickom, politickom a sociálnom živote spoločnosti ako aj rodinnom živote, ale taktiež v podpore rovnosti medzi nimi. V ktorých oblastiach podpory rovnosti žien a mužov návrh odstraňuje prekážky a/alebo podporuje rovnosť žien a mužov? Medzi oblasti podpory rovnosti žien a mužov okrem iného patria:</i> <ul style="list-style-type: none"> - podpora slobodného výberu povolania a ekonomickej činnosti - podpora vyrovnávania ekonomickej nezávislosti, - zosúladenie pracovného, súkromného a rodinného života, - podpora rovnosti príležitostí pri participácii na rozhodovaní, - boj proti domácemu násiliu, násiliu na ženách a obchodovaniu s ľuďmi, - podpora vnímania osobnej starostlivosti o dieťa za rovnocennú s ekonomickou činnosťou a podpora neviditeľnej práce v domácnosti ako takej, - rešpektovanie osobných preferencií pri výbere povolania a zosúladovania pracovného a rodinného života. Návrh zákona nepredpokladá vplyv v tejto oblasti.

4.4 Identifikujte, popíšte a kvantifikujte vplyvy na zamestnanosť a na trh práce.

V prípade kladnej odpovede pripojte **odôvodnenie** v súlade s Metodickým postupom pre analýzu sociálnych vplyvov.

a)	Uľahčuje návrh vznik nových pracovných miest? Ak áno, ako? Ak je to možné, doplňte kvantifikáciu.	
b)	Identifikujte, v ktorých sektoroch a odvetviach ekonomiky, v ktorých regiónoch, pre aké skupiny zamestnancov, o aké typy zamestnania /pracovných úväzkov pôjde a pod.	Návrh zákona nepredpokladá vplyv v tejto oblasti.
c)	Vedie návrh k zániku pracovných miest? Ak áno, ako a akých? Ak je to možné, doplňte kvantifikáciu	
d)	Identifikujte, v ktorých sektoroch a odvetviach ekonomiky, v ktorých regiónoch, o aké typy zamestnania /pracovných úväzkov pôjde a pod. Identifikujte možné dôsledky, skupiny zamestnancov, ktoré budú viac ovplyvnené a rozsah vplyvu.	Návrh zákona nepredpokladá vplyv v tejto oblasti.
e)	Ovplyvňuje návrh dopyt po práci? Ak áno, ako?	
f)	Dopyt po práci závisí na jednej strane na produkcii tovarov a služieb v ekonomike a na druhej strane na cene práce.	Návrh zákona nepredpokladá vplyv v tejto oblasti.
g)	Má návrh dosah na fungovanie trhu práce? Ak áno, aký?	
h)	Týka sa makroekonomických dosahov ako je napr. participácia na trhu práce, dlhodobá nezamestnanosť, regionálne rozdiely v mierach zamestnanosti. Ponuka práce môže byť ovplyvnená rôznymi premennými napr. úrovňou miezd, inštitucionálnym nastavením (napr. zosúladenie pracovného a súkromného života alebo uľahčovanie rôznych foriem mobility).	Návrh zákona nepredpokladá vplyv v tejto oblasti.
i)	Má návrh špecifické negatívne dôsledky pre isté skupiny profesií, skupín zamestnancov či živnostníkov? Ak áno, aké a pre ktoré skupiny?	
j)	Návrh môže ohrozovať napr. pracovníkov istých profesií favorizovaním špecifických aktivít či technológií.	Návrh zákona nepredpokladá vplyv v tejto oblasti.
k)	Ovplyvňuje návrh špecifické vekové skupiny zamestnancov? Ak áno, aké? Akým spôsobom?	
l)	Identifikujte, či návrh môže ovplyvniť rozhodnutia zamestnancov alebo zamestnávateľov a môže byť zdrojom neskoršieho vstupu na trh práce alebo predčasného odchodu z trhu práce jednotlivcov.	Návrh zákona nepredpokladá vplyv v tejto oblasti.